

वरासन न० वराय वरणीयायास्यते क्षिप्यते अस-ल्युट् ।
 १जवापुष्पे शब्दमा० । कर्म० । २उत्तमे आसने न० ।
 वरं पतिसस्यति अस-ल्यु । शिष्ये जारे पु० । वरान्
 श्रेष्ठानपि अस्यति दूरीकरोति ल्यु । ४द्वारपात्रे च पु०
 विश्वः । [२खड्गपरे च धरणिः ।

वरासि पु० वरायावरणायास्यते अस-इन् । १खूबवस्त्रे
 वराह पुंस्त्री० वराय अभीष्टाय सुखादिवाभाय व्याहृति
 खनति भूमिम् आ-हन-ड । १शूकरे अमरः स्त्रियां
 ङीष् । २यज्ञवराहाख्ये भगवतोऽवतारभेदे पु० ३पर्वत-
 भेदे ४सुसक्ते प्रमदनभेदे मेदि० ५शिशुमारो ७वाराही-
 क्रन्दे पु० राजनि० दक्षष्टादशदीपमध्ये द्वीपभेदे च ।

“गन्धर्वो वरुणः सौम्यो वराहः कङ्क एव च । कुसु-
 द्भश्च कसेरुश्च त्राणो भद्वारकस्तथा । चन्द्रेन्द्र मन्त्रयाः
 शङ्ख यवाङ्गक मभस्त्रिभान् । तान्नाङ्गश्च कुमारी च तत्र
 द्वीपा दशाष्टभिः” शब्दमा० ।

वराहकन्द पु० वराहप्रियः कन्दः प्रा०त० । खनामख्याते
 वृक्षभेदे राजनि० । [शब्द० ।

वराहकान्ता स्त्री वराहाक्षं कालाऽभीष्टा । वराहकन्दे
 वराहकान्ता स्त्री वराहेष क्रान्तेव । १बज्जाबुबतायाम्
 शब्दच० २वाराह्यां (चामराबु) सुभूतिः ।

वराहिका स्त्री वराहो मञ्जकत्वेनास्त्वस्थाः इन् । कपि-
 कच्छाम् राजनि० ।

वराही स्त्री वराहो मञ्जकत्वेनास्त्वस्था अच् गौरा० ङीष् ।
 १भद्रसुतायाम् २वराहकन्दे च राजनि० ।

वरिवस् न० व+वस्वन् इट् च । १पूजने २धने च निघण्टुः ।
 वरिवसि(सि)त त्रि० वरिवः पूजनं करोति क्यच्-त्त वा
 यलोपः । पूजिते अमरः । [२शुश्रूषायाम् अमरः ।

वरिवस्था स्त्री वरिवस्+कत्वर्थे क्यच्-भावे अ । १पूजने
 वरिष्ठ त्रि० अतिशयेन उरुः इष्टन् वरादेशः । १उरुतमे
 २तित्तिरिविहमे पुंस्त्री० स्त्रियां ङीष् ३नागरङ्गवृक्षे
 पु०राजनि० । ४तामे न० अमरः । ५सरिचे न० मेदि०
 इववसे अजयः । ७आदित्यभक्तायां स्त्री राजनि० ।

वरी स्त्री वरी शतावरी पूर्वपदलोपः । १शतावस्याम् अमरः
 २स्यर्थं पत्याञ्च त्रिका० ।

वरीयस् त्रि० अतिशयेन उरुः अष्टः इववन् वरादेशः ।
 १उरुतमे विष्कम्भादिषु मध्ये २अष्टादशे योगभेदे पु०
 ज्यो०त० । [वृषभे अमरः ।

वरी(ली)वर्ष पु० वृष-यङ्-लुक् अच् पुषो० रस्य वा लः ।

वरुट् पुंस्त्री० ऋच्छजातिविशेषे स्त्रियां ङीष् । “प्रलिन्दा
 नाहृत्वा निष्ठाः शवरा वरुटा भटाः । मालाः भिल्लाः
 किराताश्च सर्वेऽपि ऋच्छजातय” हेमच० ।

वरुड् पु० व-उडन् । अन्यजजातिभेदे स्त्रियां ङीष् ।
 “रजकश्चर्मकारश्च नटोवरुड एव च” सप्तः ।

वरुण पु० व-उनन् । पश्चिमाशापतौ १जलेशे खनामख्याते
 देवभेदे अमरः । २जले मेदि० ३सूर्ये च विश्वः । ५द्वीप-
 भेदे वराहशब्दे इयम् । ६काशीस्ये नदीभेदे स्त्री ।
 काशीस्यनदीभेदस्योत्पत्त्यादिकं वासनपु० ३च० उक्तं यथा
 “प्रथमे वसते नित्यं योगशायी तु विश्रुतः । चरणाद्-
 क्षिणात्सस्य विनिर्याता सरिह्वरा । विश्रुता वरु(र)स्येत्वं
 सर्वपापहरा शुभा । सख्यात् पादात् द्वितीया च अक्षि-
 रित्येव विश्रुता । ते उभे च सरित्त्रेष्ठे लोकोप्ये
 बभूवतः । तयोर्मध्ये तु यो देशस्तत्क्षेत्रं योगशा-
 यिनः । त्रैलोक्यप्रभवं तीर्थं सर्वपापप्रसोचनम् । न
 तादृशोऽस्ति गगने न भूम्यां न रसातले । तत्रास्ति न-
 गरी पुण्या ख्याता वाराणसी शुभा” ।

७खनामख्यातवृक्षभेदे पु०अमरः “वरुणः पित्तलो भेदी
 क्लेशकच्छाशमकारुतान् । निहन्ति शुद्धमवाताञ्च
 क्रिमींशोष्योऽग्निदीपनः । कषायो मधुरश्चित्तः कटुको
 रुचको लघुः” भावप्र० ।

वरुणात्मजा स्त्री वरुणस्य जन्मस्थानमेव जन्मत्वात् । जन्म-
 मने मद्ये अमरः । [पत्याम् ङटा० ।

वरुणानी स्त्री वरुणस्य पत्नी ङीष् आनुक् च । वरुण-
 वरुण न० व-उत् । उत्तरीयवस्त्रे सि० कौ०

वरुण्य न० व-ऊयन् । तदुत्पाणे हेमच० २चर्मणि मेदि० ।
 ३श्वशुभिस्थाने परमहाररक्षार्थमाहृते स्थाने पु०अमरः ।

वरुथिनी स्त्री वरुणोऽन्तर्गताः इति । शैनायाम् अमरः ।
 वरिण्य न० व-इत्य । १कुङ्कुमे राजनि० २प्रधाने ३प्रार्थ-
 नीये च त्रि० अमरः । [वारिन् विप्रभेदे ।

वरेन्दी स्त्री गौडदेशे त्रिका० । साभिजनोऽस्य अच् ।
 वरीट न० वराण्युटानि दधान्यस्य । मरुवकपुष्पे अमरः ।

वरील पुंस्त्री० व-ओल । वरटे कौटभेदे त्रिका० । स्त्रियां ङीष्
 वकीर् पु० वृक-अरन् । १तरुणपत्रौ अमरः २नेत्रघावके भ-
 रतः । ३खागमाले पुंस्त्री० स्त्रियां ङीष् ४परिहःसे मेदि०

वर्ग पु० वृज-अज् । १सजातीयसमूहे अमरः । यथा मनुष्य-
 वर्गः पशुवर्गः । समानधर्मिभिः प्राण्यप्राणिभिः कृते
 २संज्ञे च यथा कवर्गः अर्धवर्गः । अत्र कत्वत्वादिना